

**Археологічний
альманах
№ 31
Archaeological
Almanac**

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY
CRIMEAN BRANCH
DONETSK NATURAL HISTORY MUSEUM
RUSSIAN ACADEMY OF SCIENCES
PETER THE GREAT MUSEUM ANTHROPOLOGY
AND ETHNOGRAPHY (KUNSTKAMERA)

Archaeological Almanac, № 31

**EPIGRAVETTIAN SITES OF
MIDLLE DNIPRO REGION**

KYIV
Publisher Oleg Filuk
2014

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ
КРИМСЬКИЙ ФІЛІАЛ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ
РОССІЙСКАЯ АКАДЕМИЯ НАУК
МУЗЕЙ АНТРОПОЛОГИИ И ЭТНОГРАФИИ
ИМ. ПЕТРА ВЕЛИКОГО (КУНСТКАМЕРА)

Археологический альманах, № 31

**ЕПІГРАВЕТСЬКІ ПАМ'ЯТКИ
СЕРЕДНЬОГО ПОДНІПРОВ'Я
ЭПИГРАВЕТСКИЕ ПАМЯТНИКИ
СРЕДНЕГО ПОДНЕПРОВЬЯ**

КИЇВ

Видавець Олег Філюк

2014

УДК 903(477/470.3)"63"
ББК Т4(4Укр/4Рос34)223.4

- Епіграветські пам'ятки Середнього Подніпров'я. Д.В. Ступак, Г.А. Хлопачев (ред.-укл.) – Археологічний альманах, №31 - К.: Видавець Олег Філюк, 2014. – 152 с.
- Э 71** Эпиграветские памятники Среднего Поднепровья. Д.В. Ступак, Г.А. Хлопачев (ред.-сост.) – Археологический альманах, №31 - К.: Видавець Олег Філюк, 2014. – 152 с.

ISSN 2306-6164
ISBN 978-617-7122-31-8

Epigravettian sites of Middle Dnipro region. Edited by D. Stupak & G. Khlopachev - Archaeological Almanac, № 31 – K: Publisher Oleg Filuk, 2014 – 152 p.

Збірка в першу чергу присвячена публікації матеріалів досліджень верхньопалеолітичних пам'яток, проведених в межах міжнародного проекту НАНУ – РФФД «Середньодніпровська етнокультурна спільність: структура та крос-культурні зв'язки» № 07-06-12 (У) та № 12-06-90400-Укр-а.

Для наукових працівників, аспірантів, студентів та усіх, хто цікавиться проблемами верхнього палеоліту.

Сборник преимущественно посвящен публикации материалов, которые были получены в ходе исследований верхнепалеолитических памятников, проведенных в рамках международного проекта НАНУ – РФФИ «Среднеднепровская этнокультурная общность: структура и кросс-культурные связи» № 07-06-12 (У) и №12-06-90400-Укр-а.

Для научных работников, аспирантов, студентов и всех, кто интересуется проблемами верхнего палеолита.

This volume is mainly dedicated to the publication of materials that have been received during the studies of Upper Paleolithic sites, carried out within the framework of the international project of NUAS – RFBR "The Middle Dnipro cultural group: the contain and inter-cultural connections" № 07-06-12 (У) & №12-06-90400-Укр-а. For researchers, graduate students and anyone interested in the problems of the Upper Paleolithic.

Головні редактори:

ЧАБАЙ В.П., член-кореспондент НАН України
КОЛЕСНИК О.В., кандидат історичних наук
УСАЧУК А.М., кандидат історичних наук

Відповіальні редактори:

Ступак Д.В.
Хлопачев Г.А. кандидат історичних наук

Редакційна колегія:

БУЙСКІХ А.В., доктор історичних наук
КУТАЙСОВ В.А., доктор історичних наук
ГЕРШКОВИЧ Я.П., кандидат історичних наук
ДЕНІСЕНКО Е.І., заслужений діяч мистецтв України
КІСЛІЙ А.Е., доктор історичних наук
МАЙКО В.В., доктор історичних наук
МОГАРИЧЕВ Ю.М., доктор історичних наук
ОТРОЩЕНКО В.В., доктор історичних наук
ПОЛІДОВИЧ Ю.Б., кандидат історичних наук
ЦИМИДАНОВ В.В., кандидат історичних наук

Рецензенти:

Залізняк Л.Л. доктор історичних наук, професор
Гладких М.І. доктор історичних наук, професор
Беръозкін Ю.Е. доктор історичних наук

Затверджено до друку Вченю радою Інституту археології НАН України та Вченю радою Музею антропології і етнографії (кунсткамера) РАН.

The publication of this volume was approved by the Scientific Council of Archaeology Institute, National Ukrainian Academy of Sciences (NUAS) and the Scientific Council of Peter the Great Museum Anthropology and Ethnography (kunstkamera) RAS

ISSN 2306-6164

ISBN 978-617-7122-31-8

<http://archaeoalmanac.com>

© Института археологии НАН Украины, Крымский филиал, 2014
© Донецкий областной краеведческий музей, 2014
© Васильев П.М., Грибченко Ю.Н., Комар М.С., Куренкова Е.И., Нужний Д.Ю., Пеан С., Саблин М.В., Сапелко Т.В., Ступак Д.В., Хлопачев Г.А., Шидловский П.С.
© Видавець Олег Філюк, 2014

© Crimean branch of Archeology Institute National Ukrainian Academy of Sciences, 2014
© Donetsk natural history museum, 2014
© Vasil'ev P.M., Gribchenko Y.N., Komar M.S., Kurenkova E.I., Nuzhnyi D.Yu., Pean S., Sablin M.V., Sapelko T.V., Stupak D.V., Khlopachev G.A., Shidlovskiy P.S.
© Publisher Oleg Filuk, 2014

ЗМІСТ CONTENTS

Ступак Д.В., Хлопачев Г.А.
Stupak D.V., Khlopachev G.A.

**Ступак Д.В., Хлопачев Г.А.,
Грибченко Ю.М., Комар М.С.**
*Stupak D.V., Khlopachev G.A.,
Gribchenko Yu.M., Komar M.S.*

Васильєв П.М.
Vasil'ev P.M.

**Шидловський П.С.,
Нужний Д.Ю., Пеан С.**
*Shidlovskiy P.S., Nuzhnyi D.Yu.,
Pean S.*

Нужний Д.Ю.
Nuzhnyi D.Yu.

Хлопачев Г.А.
Khlopachev G.A.

**Грибченко Ю.Н.,
Куренкова Е.И.**
*Gribchenko Yu.N.,
Kurenkova E.I.*

Сапелко Т.В.
Sapelko T.V.

Саблин М.В.
Sablin M.V.

Передмова <i>Foreword (in Ukrainian)</i>	6
Предисловие <i>Foreword (in Russian)</i>	7
Нова верхньопалеолітична стоянка Оболоння <i>The New Upper Palaeolithic site Obolonna</i>	9
Нові дослідження верхнепалеолітическої стоянки Погон (2011-2013 рр.) <i>New investigations of the Upper Palaeolithic site Pogon (2011-2013)</i>	31
Процесувальний інвентар на південь від першого межирічного жилища <i>Production Inventory of area of cultural layer to the south from the first mezhirichian dwelling</i>	51
Крем`яний комплекс другого житла верхньопалеолітичного поселення Межиріч <i>The lithic assemblage of the second dwelling of Mezhirich Upper Palaeolithic site.</i>	69
Абсолютний і віковий вік стоянки Бугорок: естественно-наукові та археологічні дані <i>Absolute and relative age of site Bugorok: geological, environmental and archaeological data</i>	81
Палеогеографічні особливості основних стоянок позднього палеоліту басейна річки Десни (Хотилів, Елісеєвичі, Юдиново, Пушкарі) <i>Paleogeographic features of the basic sites of a Late Paleolithic of Desna river basin (Khotylevo, Eliseevichi, Yudinovo, Pushkari)</i>	99
Палінологія поздньопалеолітических пам'ятників Десни <i>Palynology of Late Paleolithic's archeological sites in the Desna river region</i>	117
Палеонтологія стоянки Юдиново: нові факти, аналіз, інтерпретація <i>Palaeontology of the Yudinovo site: the new facts, analysis, interpretation</i>	133
Відомості про авторів <i>Contributors</i>	151